

dílec pozemku nebo půdy, který nelze dosud řádně obhospodařovati, jest v katastrální mapě označen jako samostatná parcela a zda podle knihy pozemkové tvoří samostatné knihovní těleso. I fysická část katastrální parcely jest nemovitostí po rozumu § 1 zákona o nezbytných cestách. Že pak nemusí jíti o enklávu, správně dovodil již rekursní soud (jenž v tomto směru uvedl, že není nikde v zákoně vysloveno, že pozemek, v jehož prospěch se má zříditi cesta z nouze, musí býti enklávou mezi pozemky patřícími jiným majitelům).

Jak dále správně uvádí rekursní soud, nelze stěžovatelům přisvědčiti ani v tom, že jest propůjčení nezbytné cesty vyloučeno tím, že pozemek, pro nějž se má zříditi nezbytná cesta, jest součástí pozemkového komplexu, hraničícího na některé jiné své straně s veřejnou cestou. I při takové prostorové poloze může pozemek postrádati spojení se sítí veřejných cest. Tak tomu jest v souzeném případě. Pozemek, o němž jde, t. j. západní část parcely čís. kat. 536, svažujíc se v příkrém úhlu 45 stupňů, jest se strany pozemků, s nimiž tvoří prostorový komplex navrhovatelům patřící, naprosto nepřístupná, čímž se stává, že ani při této poloze nemá dostatečné spojení se sítí veřejných cest. O dostatečném spojení nelze zajisté mluvit, když dřeva ze západní části pozemku čís. kat. 536 musila by býti dopravována vzhůru po tak příkrém svahu.

Zákonem ze dne 9. ledna 1913, čís. 7 ř. zák. byl zrušen třetí odstavec § 1 zákona ze dne 7. července 1896, čís. 140 ř. zák., podle něhož se pro lesní pozemky nemohla propůjčiti nezbytná cesta podle tohoto zákona. Jest tedy nadále přípustné, by i pro lesní pozemky byla za podmínek zákona čís. 140/1896 propůjčena nezbytná cesta, a jest nezavážné, že podle § 24 lesního zákona, vyhlášeného patentem ze dne 3. prosince 1852, čís. 250 ř. zák. jest vlastník pozemku povinen, by nechal po něm voziti takové lesní plodiny, které by se jinak buď vůbec nemohly z lesa vykliditi a dále dopravití anebo při kterých by se to mohlo státi jen s příliš velkým nákladem.

Pokud stěžovatelé poukazují k tomu, že za řízení podle zákona čís. 140/1896 změnili způsob obdělávání služebného pozemku, nasázevše tam stromky, mohla by tato okolnost vzhledem k § 24 zák. čís. 140/1896 míti snad vliv na výši náhrady. Ale stěžovatelé se v dovolací stížnosti toho nedomáhají a ani neuvádějí, oč jim má býti na náhradě přisouzeno více. Nemohlo býti proto k této okolnosti přihlíženo.

Na útratách dovolací stížnosti nemohlo býti nic přisouzeno, ježto útraty bezúspěšné stížnosti nelze čítati k útratám, jichž náhradu by bylo dle § 25 zákona o nezbytných cestách přisouditi proti navrhovateli.

Čís. 11227.

Substituce, poznamenaná v pozemkové knize u nemovitosti, na niž se vede exekuce, dovoluje vnucený vklad zástavního práva jen s obmezením, že se zástavní právo vkládá bez újmy substituce, a překází exekuci vnucenou dražbou vůbec.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1931, R I 920/31.)

Vlastnické právo dlužníka k nemovitosti bylo omezeno fideikomisární substitucí ve prospěch nezl. Eduarda T-a. Soud první stolice povolil na nemovitost exekuci vnucenou dražbou a vnuceným zřízením zástavního práva. Rekursní soud k rekursu nezl. Eduarda T-a zamítl návrh na povolení exekuce vnucenou dražbou a povolil exekuci vnuceným zřízením zástavního práva s omezením, že se vklad děje bez újmy fideikomisární substituce poznamenané ve prospěch nezl. Eduarda T-a. Důvody: Fideikomisární substitut jest budoucím majitelem nemovitostí a má s dočasným jejich majitelem všechna fideikomisární oprávnění, příslušející neobmezenému vlastníku. Má proto zájem na tom, by toto jeho budoucí vlastnictví bylo uchráněno vší újmy. Je tudíž i oprávněn k rekursu proti usnesením, jichž provedení se dotýká jeho práva, tedy nejen proti usnesení povolujícímu soudní dražbu nemovitostí, nýbrž i proti neobmezenému vkladu práva zástavního, jehož provedení může ve svých důsledcích vésti k soudní dražbě nemovitostí, na nichž právo to vloženo (§ 461 obč. zák.). V souzeném případě jde o substituci toho obsahu, že vlastník je povinen postoupiti nezl. Eduardu T-ovi právním jednáním mezi živými veškerý svůj nemovitý majetek s příslušenstvím za postupní cenu, na níž se dohodnou nebo jež bude určena znalci, a, kdyby za života dědice Františka Š-a k tomuto právnímu jednání nedošlo, obdrží majetek do vlastnictví z jeho pozůstalosti nezl. Eduard T. Jde o fiduciární substituci podle § 608 a násl. obč. zák. a vlastnictví fiduciáře jest jen vlastnictvím omezeným s právy a povinnostmi požívatelce (§ 613 obč. zák.), takže tu platí ustanovení §§ 511 a násl. obč. zák. Exekuce vnucenou dražbou týká se podstaty statku a takovou exekuci by bylo lze vésti jen se souhlasem náhradního dědice (srov. plenis. rozh. ze dne 24. března 1914, čís. 6852, kniha jud. čís. 209). V případě, o nějž jde, povolena exekuce vnucenou dražbou na základě exekučního titulu, směřujícího jen proti fiduciáři Františku Š-ovi. Vzhledem ke shora uvedeným vývodům nelze takovou exekuci povolit bez souhlasu substituta, pročez muselo býti usnesení prvního soudu změněno a návrh na povolení exekuce vnucenou dražbou nemovitostí zamítnut. Rovněž jest odůvodněnou stížnost, pokud se domáhá výroku, by se exekuce vkladem zástavního práva stala jen s omezením, že se vklad děje bez újmy poznamenané fideikomisární substituce nezl. Eduarda T-a, neboť jen fiduciář společně se substitutem mají všechna oprávnění, která jinak příslušejí jedinému neobmezenému vlastníku věci. Třebaže vzhledem k objektivnímu rozsahu práva zástavního podle § 457 obč. zák. jest vklad práva zástavního přípustný, nelze povolit vklad ten neomezeně, nýbrž jen s omezením, že se vklad povoluje bez újmy substitučních práv (srov. rozh. n. s. čís. 6412, 8015).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu vymáhajícího věřitele.

Důvody:

Pro povolení exekuce na nemovitosti zapsané v pozemkové knize jest rozhodný knihovní stav; vyplývá to z ustanovení § 88 ex. řádu, že pro povolení a výkon vkladu platí ustanovení obecného zákona knihovního

ze dne 25. července 1871, čís. 95 ř. zák. — ovšem s obměnami v § 88 ex. ř. uvedenými, jež však v souzeném případě nepřicházejí v úvahu — a z ustanovení §§ 101 a 134 ex. ř., podle nichž, nemůže-li vnucená správa nebo vnucená dražba již povolená podle stavu veřejné knihy býti provedena, má exekuce býti zrušena, jakož i z § 133 ex. ř., že k návrhu na vnucenou dražbu má býti přiložen úřední výpis z veřejné knihy. Správnost knihovnických zápisů exekuční soud přezkoumávati není povolán. Rekursní soud v napadeném usnesení vyložil správně, že substituce ve prospěch nezletilého Eduarda Š-a, poznamenaná v pozemkové knize ve příčině nemovitostí, na něž se vede exekuce, dovoluje vklad práva zástavního jen s obmezením, že se vklad děje bez újmy substituce, a překáží exekuci vnucené dražby vůbec. Jest proto napadené usnesení ve shodě se zákonem, aniž lze zkoumati hmotněprávní povahu poměru, který jest základem poznámky, což by se v exekučním řízení nemohlo státi.

Čís. 11228.

Spory z domovnického poměru (zákon ze dne 30. ledna 1920, čís. 82 sb. z. a n.) mezi domovníky a majiteli domů patří (§ 49 čís. 6 j. n.) na okresní soud.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1931, R I 989/31.)

Žalobkyně domáhala se na majiteli domu vrácení 5.000 Kč, jež zaplatila na činži, ač jí měl jako domovníci býti poskytnut byt bezplatně. Žalobu, v níž si vyhradila uplatňování dalších nároků, zadala žalobkyně na okresním soudě. Námitku věcné nepřislušnosti soud prvního stupně zamítl a uznal podle žaloby. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a přikázal s výhradou pravomoci věc krajskému soudu jako soudu příslušnému. Odvolací soud měl za to, že jest zažalována část jistinné pohledávky (§ 55 j. n.), převyšující 5000 Kč.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by o odvolání věcně jednal a o něm rozhodl.

D ů v o d y:

Podle § 49 čís. 6 j. n. jest pro tento spor výlučně příslušný okresní soud, neboť žalobkyně vyvozuje žalobní nárok na zaplacení 5000 Kč z domovnického poměru a nárok, který si v posledním odstavci žaloby vyhrazuje uplatniti samostatnou žalobou, vyvozuje rovněž z tohoto poměru. Ustanovení § 55 j. n., na něž poukazuje rekursní soud, se tu nehodí, neboť spory z domovnického poměru mezi majiteli domů a domovníky přísluší podle § 49 čís. 6 j. n. na okresní soudy bez ohledu na hodnotu předmětu sporu. Na výlučné příslušnosti okresních soudů se nic nezměnilo zákonem ze dne 30. ledna 1920, čís. 82 sb. z. a n., jímž jsou upraveny právní poměry domovníků. Přísluší i podle tohoto zá-